

Oslo, 31.10.2025

Innspill fra DNT til forslag om endringer i plan- og bygningsloven – forbud mot nedbygging av myr

Den Norske Turistforening (DNT) ble etablert i 1868 og er Norges største friluftslivsorganisasjon med over 320.000 medlemmer. Organisasjonen består av 56 medlemsforeninger med tilknyttede lokallag som har ansvar for til sammen mer enn 600 hytter, 22.000 km med T-merkede stier og 5000 km kvista løyper. DNT arbeider for å fremme et enkelt, aktivt, allsidig og naturvennlig friluftsliv, og for å bevare natur- og kulturverdier.

Generelle kommentarer

DNT støtter intensjonen om myrforbudet, men mener forslaget må strammes inn for å kunne være et reelt byggeforbud på myr i praksis. Vi mener at forslaget som er utformet har for mange unntaksbestemmelser. Videre at forbudet må gjelde all myr, og at dispensasjonspraksisen må være streng.

Departementet skriver at «Kommunene kan gjøre unntak fra forbudet gjennom reguleringsplan dersom *klar overvekt av interesser* taler for det. Slike reguleringsplaner kan bli møtt med innsigelse dersom de ikke etterlever intensjonen med forbudet og nasjonale føringer om å unngå nedbygging av myr.» Videre at «Konsesjonspliktige energi- og vassdragstiltak er unntatt fra forbudet, fordi hensynet til karbonrike arealer i stor grad er ivaretatt gjennom konsesjonsprosessen.» DNT mener at dette ikke gir et tilstrekkelig styrket vern av myr, og at det er behov for at kommunene og sektormyndigheter får tydeligere rammer og vilkår i forvaltningen av myrarealer.

Hovedpunkter

- Dispensasjonspraksisen må være streng
- Det må ikke gis et generelt unntak for konsesjonssaker
- Forbudet må gjelde all myr
- Kunnskapsgrunnlaget om myr må styrkes og tilgjengeliggjøres
- Det bør gis sterkere insentiver for både utarbeidelse av naturregnskap og gjennomføring av planvask i kommunene - både med hensyn på ivaretagelse av myr og andre naturhensyn.
- Innsigelsesretten bør styrkes

Unntaksbestemmelsene har for stort omfang

Anmodningsvedtaket fra Stortinget i 2022 legger til grunn at et byggeforbud på myr *reelt sett skal redusere nedbygging av myr*. Med de omfattende unntakene fra byggeforbudets (pbl § 1-8) virkeområde kan vi ikke se at denne intensjonen blir oppfylt.

Vi reagerer på at forbudet ikke gjelder for tiltak med konsesjon etter energiloven, vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven. Særlig vindkraft, som også reguleres etter plan- og bygningsloven, bør omfattes av

forbudet. Ifølge Miljødirektoratet er energiutbygging den største årsaken til reduksjon av inngrepsfri natur i Norge de siste 10-15 årene, arealer som også omfatter myrområder.

Vi stiller også spørsmål ved manglende avklaring i høringsnotatet om hvordan byggeforbudet vil påvirke solkraftanlegg under og over konsesjonspliktgrensen. Vi er bekymret for manglende konsistens på tvers når de skal behandles etter ulikt regelverk – der byggeforbudet på myr, slik vi leser lovteksten, vil gjelde for solkraftanlegg under 10 MW som skal behandles av kommunen, mens solkraftanlegg over 10 MW som skal behandles av NVE vil følge andre skjønnsmessige vilkår.

Vi merker oss at høringsnotatet viser til at tiltak som skal konsesjonsbehandles, vil bli grundig vurdert – også med tanke på hensyn til myr, og at dermed vil nedbyggingen av myr i *praksis* bli ivaretatt. Vi mener dette ikke er en tilstrekkelig rettslig forankring av intensjonen eller naturens rettsvern, og det vil være åpent for ulik behandling av svært nærliggende tiltak.

Vi ser behov for at forbudet bør gjelde ut over plan- og bygningsloven om det skal ha den tiltenkte effekten om å redusere nedbygging av myr. Med bakgrunn i at de største naturinngrepene i intakt natur ofte skjer gjennom sektorlovverk, som etablering av vind- og solkraftanlegg, bør byggeforbudet på myr også omfatte denne type tiltak og forankres i respektive regelverk. Dette vil også gi en eventuell planlagt nedbygging av myr større grad av etterprøvbarehet og innsigelsesgrunnlag for selve myrinngrepet, enn når tiltakene/energianleggene behandles etter gjeldende konsesjonsreglement.

Vårt forslag til endret § 1-8:

§ 1-8 a. Forbud mot nedbygging av myr

Nedbygging av myr er forbudt. Myr er arealer med myrvegetasjon og torvdannelse. Som nedbygging regnes alle midlertidige eller permanente tiltak på myra som endrer vannbalansen i jorda eller reduserer eller forringer myras økologiske funksjon eller funksjon som karbonlager.

Forbudet mot nedbygging av myr gjelder ikke for uttak av myr som omfattes av naturmangfoldloven § 56a andre ledd eller nydyrking som regulert i jordlova.

~~*Forbudet gjelder ikke for tiltak med konsesjon etter energiloven § 3-1, vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven eller som gjennomføres etter godkjent plan i medhold av vilkår satt for slike konsesjoner.*~~

Forbudet mot nedbygging av myr gjelder ikke der det er vedtatt en rettslig bindende reguleringsplan. Slik plan kan bare vedtas dersom en klar overvekt av interesser taler for det.

Vårt forslag til tillegg i energiloven:

Vi foreslår at samme tekst, § 1-8 a, tas inn i sektorlovverket, spesielt energiloven.

Det er behov for tydeligere føringer, bedre kunnskapsgrunnlag og helhetlig arealforvaltning

Det er behov for tydeligere rammer og føringer for hva som ligger i vurderingen av særskilt interesseovervekt i prosesser der det fremmes reguleringsplan som kan føre til inngripen i myr, og hvordan dette skal håndteres i forvaltningen. Det er også behov for et bedre kunnskapsgrunnlag om arealer og type myr, for å kunne gjøre helhetlige vurderinger.

Utbygging av motorveier, hyttefelt, energianlegg og andre større tiltak gir ofte store inngrep i intakt natur. Summen av større og mindre tiltak som kan unntas fra byggeforbudet gjennom reguleringsplaner, dispensasjoner eller gjennom unntaksbestemmelsen for tiltak med konsesjon, vil kunne gi betydelig inngrep i både myr og annen natur. Dette vil være i strid med Stortingets anmodningsvedtak om at forbudet reelt sett skal redusere nedbyggingen av myr. I sammenheng med dette er det viktig at regelverket ikke gjør mindre tilretteleggingstiltak for friluftslivet som ikke er nedbygging av myr, som klopper og enkle gangbaner, vanskeligere og mer kostnadskrevende å gjennomføre.

Dersom lovforslaget skal følge samme struktur som byggeforbudet i strandsonen slik som foreslått, så er det blant annet behov for tydelige rammer og retningslinjer for dispensasjoner og bedre kunnskapsgrunnlag om myrarealer etter definisjonen i forbudet. Dette for å bedre ivareta intensjonen i forbudet og unngå at dispensasjonspraksisen blir like utbredt som for strandsonen.

I tillegg bør det gis sterkere insentiver for planvask, slik at tidligere vedtatte planer over arealer som ennå ikke er utbygd blir gjennomgått og eventuelt opphevet eller revidert – med hensyn på ivaretagelse av både myr og andre naturhensyn.

Med vennlig hilsen

Inger Lise Blyverket
Generalsekretær
Den Norske Turistforening

Marie Aaberge
Seniorrådgiver naturforvaltning
Den Norske Turistforening

elektronisk godkjent